

Sy-li spěwał,
Pilnje džělał,
Strowja cé
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Prez spar mérny
Čerstwość da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšedny dny;
Džení pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrewé cé!

F.

→ Ssetbske ujedzesske lopjeno. ←

Wudawa ho kóždu žobotu w Ssmolerjež krihiczischceřni w Budnichinje a je tam sa schtwórtlétnej pschedpłatu 40 pj. dostacž.

Sswjedžen semrjetných.

2. čír. 5, 1–10.

Schto skicži nam našcha kschesczijanská wéra sa našhe wumrjecze?

Na tole ważne praschenje chze nam to horjekach pižane ſłowo Bože połne, smierowaze, woſbožaze wotmowljenje dacž. Połku wěstoſcz teho, schtož ſa našhe wumrjecze wiedzecž a po naichim wumrjeczu doczakacž mam, ſkicži nam našcha kschesczijanská wéra a jeniczy našcha wéra! Njewěrjazy ſwét wſchak to prěje a ma kschesczijanow jako ſonaczłow, kotsiž ſa na wěste a ważne maya, schtož człowiek widzecž a ſtyshecz a ſ rukomaj maſacž njemóze. A khablažy dwělowat by radu wěstoſcz ſa žiwenje a wumrjecze mél, ale wot wěſtka człowiſkich njewobſtajnych myſłow a wucžbow czérjeny a wabjeny je kaž khablaža ſežina, a kaž móreſka žołma wot wětra honjena a mjetana. Ale wěrjazy kschesczijan w ſbóžnej wěstoſci ſwojeje wěry spěwa, spominajo na ſwoje a ſwojich lubych wumrjecze: Kaf ſbóžny ſym, hdźż wotpocžuju, mój Jeſu, we twojej luboſczi! Wón njeſe w rukomaj a we wutrobje Bože pižmo, tóne njebjeski liſt ſwojego Wótza ſa człowiſke džecži, w kotrymž namaka ſwětlo na ſwojim pucžu, tež na pucžu wumrjecza, w kotrymž Bóh Wótz ſwoju luboſcž a dobrotu tym, kotsiž jeho ho boja a jeho lubuja, týbzazkróznie ſawěſcžuje a ſashgluje. S kajkim ſyglom? Ta frej a prawdoſcz Khrystuža je tón czérwjeny ſygel, je moja draſta doſtojna; ſi tej psched Bohom ja wobſtač chzu, hdźż do njebia nuts pocžahnu. Sbóžnych czinjazu wěstoſcz ſa žiwenje a wumrjecze mam wěrje

do Jeſiom Khrysta. Jeſo pschichod do czěla, jeho ſłowo, jeho khodženie, jeho czerpjenje, wumrjecze, horjestacze a ſ njebjuspecze — wſchitko, wſchitko twoje dla, ſo by wjedžał, i wotkal hy a hdźe póndžesč, hdźe je twój wótzny kraj a dom a tač dyrbisč ſwojego powołania doſtojny khodžiež, ſo by junu w Khrystužu wumrjet a ſ nim wſhō herbował. Jeſi ſo wuſnajesč: Ja ſatožu ho zyle na Khrysta drohu frej, dha móžesč tež wěſcze a wježele ſpěvacž: Tam, w tamnym rjanym měſcze mój džel a herbſtwo je. A Božemu pižmu pač a ſ Jeſužowemu ſłowu pschińdze ſwědczenje ſwiateho Ducha w naſ, tij naſ do wſcheje wěrnoſcze a wěstoſcze wodži. Njewěrjazy ſwét ſkerži: Ja ſym źiwy a njewěm, ſ czemu; ja wumru a njewěm, hdź; ja pocžahnu prjecž a njewěm, hdź, — tač ſrudne je moje wumrjecze. Wěrjazy kschesczijan je wěſty a rjeliſje: Ja derje wěm, komu a ſ czemu ſym źiwy, ja derje wěm, hdź wumru, mijenujzy hdźż je Kneſowy czas a Boža ſchtunda; ja derje wěm, hdźe póndu; dom ſ mojemu Kneſej a ſ mojim dokonjanym lubym, — tač ſbóžne je moje wumrjecze! Haj, ſe ſwiatym Pawołom prajmy we wěrje: Ja wěm, ſo po tutym ſachodnym czěle pschekražnjene czělo, po draſcze hubjenſtwa draſtu Khrystužoweje prawdoſcze a kražnoſcze doſtanu, ja wěm, ſo wumrjecze budże moje dobycze. Halleluja!

Sbóžnu wěstoſcz mam w naſzej kschesczijanskéj wěrje ſa wumrjecze a ſbóžny troscht. Wot hľuboſkeho žedženja, wobežnoſcze, týbznoſcze a ſmjerſtnych ſtrózelow rěči ſwiatyh Pawoł. To je wón wſchitko a husto ſačjuwał pschi wumrjeczu lubych ſobupodróžnikow, ſobu-

dželaczerjow, hōbuwojoworjow a spominajo na swoje wumrjecze. A tola piša: my smy dobreje nadžije, my smy stroshtni. Žórlo wscheho troschtra w žedzenju a w tycznosczi je a wostanje jemu wera do teho Knjesa. S nim je psches wera tak nutrnie siednoczenn we wježelu a sruobje, w živjenju a wumrjeczu, so stroshtnie wę, so wischitke węzy wérjazym k lepschemu klužicž dyrbja. Tuiton Boži troscht jeho tak požyljuje, so wischitko chze, schtož jeho Knjes chze, so Boža wola je tež jeho wola. Zule wescze, Pawoł je najwjetshi Boži wotrocž mjes Božimi mužemi nowego sakonja a hnadž zvieho Božego pišma, wón je wjozy dželat, hacž wschitzu drusy Ježowi wuczobnizy. Chresch tu ihonicz, czechodlu? Tehodla, dokelž je we wérje siednočik najhorzysche žedzenje, dom pschinicz a pola Khrystuža bycz, a najwjetshu semsku hweru w Knjesowym džele, dokelž běsche se hwojej džuknei horjazei luboscu fa Ježuža hižom w njebjekach a dokelž w tutej lubosci wschitke hwoje mozy trjebačhe, kždu sladnosć nałożowaschie, kždu schtundu wukupowačhe, druhe wutroby hwojemu Knjesej dobycz. Grieserowe stajne žedzenje: Puschicze mje, so bych ja k mojemu Knjesei czahnył, a tamne: Ja durbju dželacz, sa Ježuža dželacz, doniž je džen — to je Pawołowe żohnowane živjenje a jeho sbózne wumrjecze!

Sswjedzeń semjetych! Dovomnječe na n ich lubych morwych, spominanje na nasche wumrjecze! O ſak wjèle Božego troschta trjebam, spominajo na hörke dželenje, na wutroby, kotř na remi wjazy nasche njeſzu, na wocžka, do kotrychž wjozy hladocž njemóžemy, na ruki, pož bnowane hwerne ruki, někto symne w hwmjertnym ſvanju! Šak wjèle hnadnego troschta trjebam, spominajo na nasche wumrjecze, spominajo na stare ſandžene z rkwine leto — a na naschu njezwéru, na nasche ſakondženja, na nasche hréchi! Schto ſkieži nam troicht? Schto ſměruje roſrudzenu wutrobu a tycne hwedomnie? Žórlo wschebo troſta ta pytoj tam, hdžez tež je ion tón namakał, kž je holostne ſdych-wak: Ja hubjenn czlomjek, kchtó chze mje wumóž wot czela teje hwmjereče, a kž je stroshtnie ſpěval: Khrystuž je moje živjenje a wumrjecze je moje dobyče! Pytoj ion tam, hdžez na Taborje węcznego pichetraſnjenju twoj wumóžnik eže troschtuje: Ja hým žiwý a w budzecze tež žiwí, hdžez je we węcznym hweile naschich lubych wériazych, koſiž ſu w nim wužnyli, ſhremadžil a hdžez chze po malej hwmjerte węcznych mobydlenjach sbózne węczne ſakowidženje tym hwojim wobradzicž. Njedžela semjetych! Schto nam preduja lube rowy a hörki ſandženeho lěta, ſandženych lět? Tele kichize a pomniki, tele wénzy a róže, tucži žorowazy a jich hyl y, schto nam a druhim praja? Hlóž žarowanja a plakanja, hlóž ſawostajenych, wožhoczevych a wopuſtceženych hluſtimy; ale jažniſcho a móžniſcho ſpěva hlóž Božego troschta, kž ſchlowroncž nad naletnimi polemi: Ja wém, so mój wumóžnik žiwý je, ja wém, so moji lubi doma ſu, so moje wumrjecze mje wjedze dom! Halleluja!

Se hlowami napominanja ſkoneži ſo nascha epiftola a ſ tym naž dopomina, so dyrbí nam nascha kſchecijanska wera ſkieži stajne hwjate napominanje w Knjesowej klužbje. Sa tym stejimy, so bychmy ſo jemu ſpodbali. Wy džeczi Bože w zuibje, prezuciče ſo, so bych ſe hwojemu Wótzej a Knje ej, hwojemu drobemu kſchecijanskemu jmennu, hwojej węcznej domiñne czescz erinili. Wy dželaczerjo Ježužowi, hwjatok ſo bliži, dželajecze; pschetož

Knjes je psched wrotami. Wy wojowarjo a bědžerjo, wostańce hwerne hacž do lónza, dobyče je waſche, hwernym chze naſch Knjes krónu živjenja dacž. Bórsy hnadž durbimy ſo wschitzu, bjes wuſacža, ſjewicž psched hudnym ſtolom Khrystužowym. Król a proſhet, bohaty a hudy, mudry a njewuczeny, wužoki a niſki, hwjaty a hréchnik, wschitzu, wschitzu dyrbja ſo ſjewicž. A wschitko budže ſjowne a južne a nicžo njewostanje njeſnate a portajene! Budžmy mudri, wachujmy, pſchihotujmy ſo na hwoje wumrjecze, na sbózne wumrjecze!

O hwjata sbózna wera! Džak a hwmbla tebi, Abba, luby Wótcze, czechodlu a modlenje tebi, Ježužo, ty pschewinjerjo hwmjereče, a węczne džakowanje ti bi, hwjaty Duch, ſo ſteju we wérje! Pomhoj mi, Knjeze, ſo by džen a lepje mi byla moja wera sbózna wéstoscž, sbózny troscht a hwjata móž we twojej klužbje a dopjeli hnadnie moju wérjazu próſtwu: Mój Božo, daſ psches Khrysta krej, ſo w hwmjereži ſo mnú derje ſtej!

Hamjen.

Pschi rowje lubych.

Pschi rowje lubych ſanjeckmy
Dženek ſpěw wo dobywanju:
Tich běh je sbózne ſkonam,
Tich črčlo dónđe k ſpanju;
Wiché hulky ſu něk ſetrjene
A bědženie je pſchětrote,
Tich w njebju króna debi.

Ssmjercz, horjo, holoſcz wjozy njej,
Něk njeleči žałoſczenie;
Tich duchha w hčče ſalemſkej
Žaje węczne wofichewjenje;
Sso řeňſche ſu něk ſazwěcži
We njewuſrajnei sbóznosći;
O ſak je ſim tam derje!

Tich duch, ſa węcznosć ſtwarzenty,
Pierschicž, popjet wutvoži
A psches hwmjercz do o! wołany
Sso k wschitkym honam ſloži,
Hdžez Boža hnada psches Khrysta
Schat jažny wera wobleka
A wěja měra palmy.

Duž hwojim lubym popſchicze
Tich sbóznosć w Božim raju,
Riž ſe hwojeye krafnoſeče
Sce, hwt nježadaju.
Sso wo to jeno starajmy,
So my tež iunu sbózni hým,
Hdžez dobyče nam ſiwa!

F.

Ssmjercz pruskeho krala Bředricha Wylema III.

Pokuſny džen 1840 pruski kral Bředrich Wylem III. poſlední król Božu klužbu w ſopali wopato. Božego ſpěčza wón we ſwuczeney hodžinzy hwojemu duschepastyrji, wschitkemu dwórkemu vredorjej Straužej, k ſkebi pſchicze da. Pod wjèle hylami wón na zkužiž hwojego živjenja a knježenja hladajo to wuſnacze wotvekoži: „Ja bych byk bjes troschta, hdž by Ježuž, mój ſbózni, ſo nade mnú njeſmilit; niz moje ſlukti a moja

Ta holčka w kłodnizy śpedziesche a sa swoju skanku drastu schijesche, jako zo Žan a Žurij snapsciečza pod lipu na ławku podaschtaj. Po khwili sapocza: „Moja klaniečka, hladaj, kuliniczka bu hotowa! Bój, ja chazu cze swobolekac! O budżesch ty rjana! Nowy klobueček sa tebie tež mam, a wenczki tym priedy wuwika, s kótrymž cze wupyschu! Kaf rjana budżesch! Hdyž smejem sašo hośzi, móžesche żobu rejwac! Mały Krażno pólski móže s tobú rejwac: tón je wulki dość sa tebie, wschał je schyri lěta starý! Ale mojego Kochanowskeho njedostanjesch: tón je mój, tón je dżewjecz lět, kaž ja!”

Po tejle žamorečci ſakunkota ſebi něchtó, kaž pólsku reju, a hdyž běſche doſunkotała, ſaspěwa ſebi pólsku pěžniczku živeho wopſchijecza.

„Ssh to džeczo ſpěwacž klyšchał, Žurko?” rjeftu Žan, jako běſche dokončiła. „Kajki zuni hłóz mějesche! A mi běſche nimale tak, kaž bych ſerbsku reju a pěžniczku klyšchał; najradšo budžich żobu ſpěwał!”

„To ja tež praju!” džesche Žurij. „Ale ſchoda, ſo tu ſpěwariku njewidžachmoj a njewidžimoj, kofraž je ſo w lisczowej kłodnizy ſhowała.”

„Haj wschał haj!” ſnapſchecziwi Žan. „Ale ſchto by namaj to pomhało?!... Wohladał ſo!... Gaspěwajmoj ſebi radſcho tež jenu!”

Lědy běſche doręčzał, jako ſanješe:

„Wjercz mje pola herza, ::
Mój najlubſchi luby!
:: Némſki rady rejwam, ::
Gserbski hishcze radſcho.”

Wobaj běſche wjeſteleje myſle, a duž hishcze někotre druhe reje ſaspěwaschtaj a ſo pschipódla wjerczeschtaj, kaž hólz a holza na rejach.

Hdyž běſche Hańčka přeni hłóz ſabłyšchała, cžižny ſwoju skanku, ſloczi k ſelenej ſczenje, poſlada cžipna psches liscze a njewotwobroči potom žaneho wózka wot zuseju pachołów.

Tymaj roſwjeſelenymaj paſ ſo nočzysche žortowacž pschecſtač, a tehodla ſebi tu pěžniczku ſaspěwaschtaj:

„Pſchijek je ſ Mischna młody pan, ::
Chył ſ pólſkim kralom kóſku hracž.”

Pſchi tym ſ nohami pschiteptowaschtaj a ſ rukami ſejhrawaschtaj, ſo bě ſubo hladacž. Holčka paſ pschetož hishcze ſměru na njeju ſedžbowasche, a žane hibnjenje a žadny ſynk ſo jeje njeſminy.

„Młodoſcz — tornoseč!” Žurij napožledku rjeftu. „Trocdu wopakawaj ſimbj pobylkoj, tola ničo wo to: Młodoſcz — tornoseč! Ale nětko pój, bratsko, jow ſedžecz khwile nimamoj.”

Po tych ſłowach ſo ſebraschtaj, ſo býſchtaj ſo wo ſlužbu naprashowacž ſchloj. Ale runjež ſ dworu do dworu kholdeſchtaj po zykej wý, dha ſo jimaž tola ničo njetřeſhi, dokelž chyſchtaj wſchudžom hromadze wostacž.

Tak běſche popołdnie naſtało, a jimaž wutroba ſpadowasche. Nádobo paſ Žan ſamoła: „Tón wós, tón knježi wós! Hladaj, tam do wý jědze! Ta jón derje ſnaju a pohonča a brunaczkow tež!”

Tako ſtejo hladaschtaj, Žan pſchistaji: „Cžiji-tež-to je? Hdyž tež-to ſastanie? O hdyž býchmoj mohloj tam wostacž, hdyž teju brunaczkow maja! Hdyž ſtaj tak ſwěčzataj konjej, tam nuſa njeje!”

Lědy bě doręčzał, dha wós pſched tamnej ſahrodu ſasta, hdyž běſche holčka ſpěwała. Tón knješ, ſiž ſo w nim wjeſeſche, bě Meczižław Lipiński.

„Nanko, luby nanko!” jemu Hańčka napschečzo woſasche, „Schkoda, ſo njeſhy dopołdnja domach był! Ža ſym zuseju hólzow widžala! Njewém, haž běſchtaj Polakaj abo Czechaj. Tam pod lipu ſedžeschtaj a ſpěwaschtaj. Ža ſ kłodnizy psches liscze na njeju ſukach a widžach, kaž ſo rejwajo wjerczeschtaj a kaž ſpěwajo ſ nohami pschiteptowaschtaj a ſ rukami ſejhrawaschtaj. O to je ſo mi lubiko! A někotre ſkowa ſ jeju pěžniczkom ſym tež ſrošmiła, kaž „młody pan”; a tehodla měnju, ſo ſtaj paſ pólſki, paſ cžekſki ſpěwałoj. Ale cžehodla tež-to njeſtaj k nam pschitſkoi, kaž druhý Polazy a Czechaj? Majſferje ſebi wbohaj hólzejazai to njewérjeschtaj, dokelž běſchtaj khladaj, kaž ſo mi ſdaſche... Schkoda, ſchoda, ſo njepſchińdžeschtaj, a ſo tu ty, luby nanko, njebeſche! O mi je ſo tola taſ ſubiſko!”

Hdyž běſche Hańčka doręčzała, dha pocza te hłóz ſpěwacž, ſiž bě klyšchała, a ſo wjerczecz a hibacž, kaž bě widžala. Nan paſ jej ſe ſpodobanjom pschihladowasche a njemóžesche ſo druhdy idžeržecz, ſo na jejnu žiwosć poſzměwkięcž.

(Pſchichodniye dale.)

Bóh je hishcze žiwij.

Wěſty khludý rjemjeſtnik kholdeſchtaj hížom dolhi cžaſ ſylo ſtulenj a ſcudženj ſe ſtaroscžu wo pſchichod. Wſchitke ſube ſkowa jeho mandželskeje a jejne poſasowanje na Božę ſkowo běchu po darmo. A hlaſ, něhdý rano namaka tón muž tež ſwoju žonu zyłe ſrudnu a ſtruchku. Wón ſo jeje tehodla woprascha: Schto dha tebi dženža je? Wona wotmolwi: „Ža ſym w nožu cžekſki ſtý ſón měla. Luby Bóh běſche wumrjeł, a njeſtehu jeho k rowu, a wſchitzu ſwjeſci běchu na pſchewodženju.” Duž ſmějſche ſo muž po dolhim cžaſzu ſaſo prěni ras, a džesche: „Hlupa žona, tón njeaumrje, to ſebi cžekſke myſle njecžin!” A wona wotmolwi: „Hdyž dha je žiwij, dha móžesche tež ty ſo ſwojeho staranja a tycznoscže wostajicž, pſchetož tehdý ſo wón ſtara.” Muž ſebi to wopomni a hlaſ, kſhesčzijanska radoſcz pſchińdže ſaſo do domu.

H. J.

Na wobě wocži widžazn.

Wſchitzu cžlowjeſkojo ſu wot pſchirodženja na wobě wocži ſlepí rodženi, t. r. wěſo w duchownym naſtupanju. Wichém ma ſo halle we dwojim poczahu ſwěza natyknycž. Hewak cžlowjeſk cžaſ ſiwięcia w pohanskej cžemnoscži běludži a ſkónčnje do wěczneho ſlaženja ſapadnje. Duž tebi, luby cžitarjo, Sswjaty Duch, ktriyž je w kſhesčzijanskzej zyrfwi dželaw, tu prawu ſlužbu cžini. Wón ma dwě jažnej pſomjeni: ſakon a evangeli. Se ſalonjom wón tebi twoje cži hewak njeſnate hréchi, ſe evangeliom paſ tebi hewak potajnu hnadi Božu poſasuje.

Isaac Newton, jedyn ſ najwjetſchich a najwuczeńiſchich pſchirodopſytnikow, ktriyž běſche ſe ſwojimi dalokowidzami nje-pſchemerjomne njebiſſe pſchestrjeniſta pſchephtowal a ſ tím mnohe wótronyſzne wunamakanja cžini, na ſwojim ſmjeronym ſožu prajesche, ſo je wón dwě wulkej wěžy we ſwojim ſiwięciu na-wuſnyk: najpriedy, ſo je wón wulki hréchnik, a potom, ſo je Žeſuſ Khrystus hishcze wjele wjerschi Šbóžniſ. Tón běſche po-tajkim psches Božu hnadi na wobě wocži k widženju pſchischoł!

Schtóž chze ſbóžnje wumrječ, dyrbi wumrječ jako hréchnik a tola bjes hrécha, t. r. jako poſutny a tola wobhnadžený hréchnik.

F.